

vt q̄ x̄ris dñis si sup̄ sunt à suis heredibus à
 si fieri neq̄ant q̄ non sunt . aut igno:ant . in
 pios vsus referant̄ ablata **V**bi etiā adūct̄nd̄
 q̄ nemini de bonis alteri⁹ ip̄so inuito li; ducē
 statū ultra p̄cam necitatē sua suoz marie
 vbi poss; laborare à etiā in casu medicare . p̄
 hoc bonoz oim cessionē p̄ finali remedio iuā
 constituant.

De luxuria ca. iiii.

Luxuria ē libid̄mose volūtatis appetit⁹.
 vel cupiscētia nimia expiende volupta
 tis . vel ē adus venere⁹ quo nō intendit̄
 gnatio hūana sed delectatio . et fit h̄mōi p̄cām
 in . vii . gnaliter peccati matris . viz cū pollu
 cōem in somnis . circa adus voluntatis . circa
 species exterioris actōis . circa fomēta libid̄is .
 circa circūstantias vicinas etiā aliqñ circa a
 ctū m̄rimonij . et circa filias luxurie . **P**ollutio
 q̄ fit in somnis li; nō fit de se p̄cām: est tñ sig
 nū aliqñ p̄cāi precedētis licet non sp̄ . **P**ōt em̄
 fieri sine p̄cāo precedēti . **P**rimo cum nāliter
 in aliquo sup̄abundat semē sine precedēti ex
 cessu in cibo et potu et imaginatiomb⁹ p̄uuis .
Secundo qñ aliqñ fit resolutio h̄mōdi p̄ cale
 facionem notabilem corp̄is . vel p̄ quācunq;
 omotionem sine peccatis p̄uuis **T**ercio qñ
 seq̄t ex cogitacōe pure speculatiua in vigilia p̄
 cedēti de venēis . **Q**uarto qñ ex cogitacōe p̄cāte

in vigilia hita q̄ licet non fuerit pure specula
tiua: facta tñ est cum horrore seu cū affectōne
affectōne horroris ⁊ displicentia. **Quinto** qñ
debita precedēte diligentia: dyabolica solū fit
illusione. est aut signū peccā precedentis. **Pri^o**
qñ fit ex negligētia preparandi se cōm te in tēp
tacōem demōnis in vigilia: ne q̄s illudat a de
mone. **Secūdo** fit ex supfluitate cibi inordinata
sumpti. **Tercio** qñ fit ex potus inmoderātia.
Quarto qñ fit ex cogitacōe in vigilia precedēte
cum affectōne aliq̄ vel delectatione seu occupacōe
tia vel sine horrore prebitis dum tñ nec cōsen
sus in opus: nec in delectationē morosam pre
cesserit. **Quinto** qñ fit ex consensu prebitis siue
in delectationē morosā de fornicacōe siue ex cō
sensu in opus si facultas adesset **Sexto** qñ fit
ex fomentis prebitis luxurie cum consensu in
opus vt sunt oscula. tact⁹. verba. amplex⁹ ⁊
similia **Septimo** qñ fit ex coitus precedētis p
petracōe illicita. primis. iij. modis ē venialis
peccā signū ipsa pollutio. vltimis vero tribus
ē ex mortali cāta. **Circa** actus interiores mē
tis in peccō luxurie p̄t esse talis p̄gressus. **Pri
mo** ex visu. auditu. ex imaginacōe. ex fomito.
vel ex instinctu demōnis. **Contigit** qñq̄ aliquē
de seia aliena cogitare aliq̄d venēū sine oī cul
pa precedēte. ⁊ nunc ad h̄mōi sequit̄ nāliter

in appetitu sensitivo concupiscentia quodam respectu eiusdem femine. que concupiscentia dicitur pri-
mus motus seu passio. **Et** quoniam talis precedit
omnem actum rationis nullum est peccatum. quod non est in parte
te nostra quod talibus visis ut dicit Augustinus. non tangamur.
sed in parte nostra est cum eis tangimur
libere ea respicere aut acceptare. **Secundo** si non re-
spicitur seipsum prefatum desiderium sensitivum seu mo-
tus ad eam ratio illi motum percipit aliquoties
nec voluntas respicit statim: tunc voluntas mo-
uetur motu delectationis delectando appetitui
sensitivo et homini est veniale peccatum. quod non vigi-
lant ratio: vel negligens fuit ad expellendum per
liberum arbitrium. **Tercio** si non resistit: sequitur
motus desiderii et sensus surrepticii ad ple-
num illud in opus. et hic est terminus peccati
venialis inclusive. **Dicit** Henricus de Gant. in quaestione
84. **Quarto** si non resistit sequitur sensus interpretati-
vus in delectatione morale cogitationis de fornicatione
Qui sensus interpretativus oriri potest: quoniam ex delecta-
tione voluntatis interioris absorbetur ratio ut non possit
interferere iudicio et negligit voluntas movere ratio-
nem ad iudicandum: et permittit transire tempus quo de-
liberare posset. **Quod** cum pertransierit et si non vere
desentit: tamen interpretative. et est morale peccatum. **Vnde**
S. Thomas. q. de veritate. **Antequam** ratio delectationis
propendat a no cum tunc ipsi non habet interpretativum

consensu etiam si non resistat Sed quoniam iam ppendit
ratio delectatione in surgente et de no cumento ante
ut puta cum percipit homo totaliter se per huiusmodi de
lectationem in partem inclinat. et in partes euerit nisi
expresse resistat videtur consentire. et tunc partem
ad rationem transfertur ut partem. quod agere et non
agere cum quibusdam agere ad generum actus reducuntur
sicut quod partem obmissionis ad partem ad reducitur.
Ad idem est bona ventura. ij. dicens. Tunc
inducit mora temporis in consensum interpretatum quoniam
homo aduertens vel debet aduertere periculum de
lectationis veneree refertur; negligit eam repemere. hoc
autem non est absque contemptu salutis proprie pro eo quod dis
criminem se exponit Delectatio enim sic spens intrat
et nisi resistat venerea diffundit per quam spiritus rona
lis incurrit mortem culpe. Sicut ergo salutem suam cor
palem negliget qui serpentem iuxta se scientem col
locaret; ita in tali delectatione aduertens periculum
vel debens aduertere voluntarie vsatur et exponit
se discrimini quoniam negligit repellere. Quid autem sit
interpretatum consensum etiam in alijs materijs dic
cancel. Interpretatum consensum tunc esse dicimus
dum habuit ratio sufficiens tempus deliberandi et efu
giendi ea circa quoniam vitanda esse prouigil tenebat
Qualiter dicit lex forensis. Qui tacet consentire
videtur dum vis repugnare debet Quinto sequitur per
tercium vel quartum per hoc et alio gradus consensum

S. verus in delectationem cogitationis de fornicatione.
cōe. Vere enim sentitur post iudiciū vel s̄miam
rōis **Vnde. s̄. l. x. vbi pri⁹ di. Simplex debim⁹**
sensum in delectatione fornicationis: vel alteri
us mortalis esse p̄c̄m mortale. Ex quo etiam
sequitur inquit: q̄ quicquid homo agit ex consen-
su talis delectationis ad hoc ut h̄mōi delectacō;
nutriat vel teneat. sicut sūt turpes tact⁹. act⁹
vel libidinosi oscula vel aliq̄d h̄mōi totum ē
p̄c̄m mortale. Et bonavent⁹. vbi prius **Mora**
t̄p̄is tunc occasionaliter inducit sensū ven⁹:
quā de venereis libido crescit adeo ut hō velit oī
no in interiori delectatione persistere et morari.
Vnde cancella. Consensus in delectationem lu-
xurie circa obiectū sibi prohibitum. s̄. sub pena
p̄c̄i mōr̄lis est mōr̄le peccat⁹. sine sit in cogi-
tatione. siue in verbis. aut in visu. aut tactu. aut
nutib⁹ **Sexto** sequitur sensus in actū seu opus
peccati mōr̄lis. ut in fornicationem stupr⁹: et
h̄mōi. et ē p̄c̄m mōr̄le etiā si opus nō perficit̄.
q̄ voluntas apud deū p̄ facto computatur. **Septi-**
mo sequitur ipsum opus si facultas assit. Igit̄
circa exteriores actus venereor⁹ et luxurie sūt.
vij. species q̄ recipiunt s̄m d̄ias p̄sonar⁹ in q̄
bus est coitus. et iste species se ut sequuntur
gradatim in malicia excedūt. **Prima** ē simplex
fornicatio. secunda adulterium. tertia stupr⁹

Quarta raptus aggrauas n̄ prefatas duas .
q̄ si ē raptus v̄gims est grauius p̄t̄m̄ q̄ stu
p̄z simplex. **S**i aut̄ ē alteri⁹ cōiugis ē graui⁹
q̄ simplex adulteriū. **Q**uinta ē incestus. **S**e⁹
sacrilegiū omnes prefatas species aggr̄uans
Septima ē vitij contra n̄am. **F**ornicatio sim
plex ē vagus concubitus preter m̄imomū cui⁹
aliqua corrupta . vt cum meretrice: vel alias
corrupta seu concubina. **V**el est vt St alex̄der
luxuria qua solutus solutam n̄ali vsu cogno
scit. Et intelligit solutus a soluta a vinculo cō
iugij . consanguinitatis . affinitatis . ordinis ⁊ re
ligionis vel voti continentie. **N**ālis vsus intelli
gitur ad d̄iam illi⁹ vsus q̄ est cōn̄ n̄am. Dicitur
aut̄ simplex nō q̄ fornicatio sit p̄uum p̄t̄m̄:
sed opatione ad alias species peiores. Immo
quadruplici de cā fornicatio ē certis respectib⁹
maximum p̄t̄m̄. **P**rimo rōne libidinosi ardo
ris fm̄ quez nobilissima aīe potentia . s. rō ag
glutinā vltime potentie eius a vilissimo cor
pori . n̄a p̄ ḡnatiuā potentiam q̄ ē infima et p̄
ma vbi fit p̄n̄. **S**ec̄da ē ascendēdo nutritiua .
tercia vero appetitiua sensitua vbi fit rō sua
corps. **S**ec̄do rōe ḡnālitatis . q̄ p̄ hoc vitium
plures subdunt dyabolo q̄ p̄ alia . ⁊ p̄ ill⁹ ve
lut sagena fit demoni p̄latoy ⁊ s̄bditoꝝ . q̄ ea
rapiunt. **T**ercio rōe s̄ditatis in quo excedit.

aliavitia. Vnde non tm̄ templū dei in anima
verum etiā templū dei in corpore violatur: s̄m
ap̄lm. Nā corpus extra inq̄nat. ⁊ aīm intus
inq̄nat adeo vt luxuriosi min⁹ q̄ alij sūt apti
ad virginis sibi in eucaristia sumendū. Q̄to
rōe duplicis temptacōis. q̄ hostis tempta⁹
ibi ē ⁊ carnis. **S**ec̄da species est adulteriū lux
uria. s̄. q̄ iugalis thorus violatur. Fit enim
q̄n libidinis inst̄ctu vel aliene cōsensu cū al
tero altera cōtra pactū iugale cōcumbit. Et fit
vno mō q̄n vir m̄rimō iūnat⁹: accedit ad
alterius vxorē. Sec̄do q̄n maritus alic⁹ accedit
ad quācunq; aliā virgīnē vel non virginem.
Si accedit ad virgīnē h̄z rōnem stupri. si ali
quā rapit h̄z rōnem raptus. Si ex pte viri s̄p
h̄z rōnem adulteriij. **T**ercio quodam mō ad
ulterē ē q̄ est solutus. ⁊ alic⁹ vxorē cognoscit.
Tercia species est stupr⁹ viz luxuria q̄ virgi
nalis incorruptio dissipatur. vel ē illicitus cō
cubitus quo deflorat alienav̄go volūtariē vel
involūtariē. **Q**uarta species ē raptus qui est
actus venereus q̄n q̄s. s̄. de domo parentū seu
tutor⁹ violenter recipit virgīnē: vel alic⁹ vxo
rem vel viduā vel corruptā sibi nō d̄sponsatā
volūtariā vel involūtariā cognoscēdo. Vel
vt allex. di. rapt⁹ omittit q̄n puella violentē
a domo p̄is abducit vt corrupta in vxorē h̄eat

siue puelle solūmō siue pātibus tm̄ siue extris
q̄ vis illata ostitit. vide infra. c. xiiij. §. xii. et
agguat vt. §. §. x. dictum ē **Q**uinta species ē
incestus q̄ est coitus cōn sanguinitatem vel
affinitatē vel op̄initatem vel spūalem cogna
tionem omissus. a ē tanto grauius q̄nto pso
ne sibi p̄inquin⁹ cōiuncte sunt in gradib⁹ pre
fatis. s. s. affinitatis. o sanguinitatis vel op̄aterni
tatis. de hoc infra c. xiiij. §. ix. Itē c. xiiij. §. iiii. r.
a. xv **S**exta species ē sacrilegiū put est abus⁹
ueneris femine ad diuinū cultū voto appli
cate. Vñ vt alleyan. dicit q̄uis sacrilegiū sit
cōe ad le sionez cuiuslibet vel sacre hic tm̄ acci
pitur p̄ lesione p̄sone sacre a taliter. s. p̄ vitū
luxurie. Vñ sacrilega luxuria meli⁹ d̄. h̄mōi
aūt est coitus ōtravotum ōtinentie vt q̄n q̄s
violatur vel in se. vt cum clericus in sacris or
dibus ostitutus vel religiosus peccat cū ali
q̄ soluta. vel in altero. vt cū q̄s peccat cum sc̄a
momiali vel aliq̄ cum sacerdote. vel cum quis
peccat cum aliq̄ deo p̄ simplex votum cōtinen
tie astricta. Pōt autē hoc sacrilegiū ocurrere
cum speciebus diuersis luxurie. Exēpli gratia.
Si q̄s abutitur p̄sone cōiuncta sibi s̄m spūa
lem cognacōm: omissit sacrilegiū p̄ modū in
cest⁹ **S**i abutit⁹ v̄gine deo sacrata inq̄ntū ē sp̄o
sa xp̄i ē sacrilegiū p̄ modū adulteri **I**nq̄ntū

Sm

vero est sub spūalis pūis circa cōstituta: erit
q̄sdam spūale stupr. Et si violentia inferat:
erit spūalis raptus. **S**eptima species ē vitū
otra naturam. luxuria viz qua natūalis vsus
coeūdi maris a femine puertit. a ē m oī adu
venere ex quo gnatio sequi nō p̄t. Et q̄uis
hoc vitium sit pessimū inter species luxurie: cō
mittitur tñ multis modis. a diuersos h̄z gra
dus viz quinq. quoz posterior sp̄ peior ē pri
ore **P**rimus est qñ absq; oī cubitu causa de
lectacōis venere paratur pollutio **E**t vocatur
p̄tīm immundicie vel mollicie. q̄d cōstitit in
sola obmissione cubitus ad alter. **S**ecūsus ē
qñ seruat debitum vas a instēm debitum: sed
nō seruatur nālis modus cubendi cum feia
Alij autē modi menstruosi vel bestiales cubē
di fiunt. qui tanto peiores sunt: q̄nto p̄ eos mi
nus nata ē sequi ceptio fetus. **Q**uoz. iiii. po
nit alb. m. iiii. **P**rimus qñ cognoscit laterali
ter. **S**ecūsus peior qñ cognoscit sedendo. **T**ercius
peior sedo qñ cognoscit stādo. **p**essimus vero
est q̄rtus qñ cognoscatur velut bestia tergote
nus. Et quintus etiā inter prefatos simplici
ter quarto pessimus ē ille: qñ mulier sup gre
ditē viz. vnde infra. c. xvi. §. viij. vsq; ad. xiiij.
Tercius gradus vitij cōn nām ē qñ nō seruat
vas debitū seu instēm: licet seruet sex⁹ debite

Quartus qñ nō seruat̄ sexus: sc̄b spēs vt masculi cū masculino: feia cū feia. qđ vocat̄ sodomitici. Quintus qñ nec species seruat̄. vt hoīs cū bestia: qđ vocat̄ bestialitas. Nunc de fomētis libidīs q̄ impudicia vocant̄ s̄m apl̄m. Nōn dum q̄ s̄m alexand̄y libido nō d̄r quicunq; artor̄ luxurie: s̄ q̄ discurret per turpitudines. Turpitudines aut̄ dicunt̄ qñ indebito mō p̄ q̄l cunq; ptes corpis q̄s luxuriat̄: nō tñ cū re alia vtra nām. Sit aut̄ fomentū luxus p̄ quatuor. s̄. visum. alloq̄um. tactū & osculū. Visus ē rei distantis. alloq̄um magis p̄mque. tactus est v̄iudicio aliquor̄ mēbroꝝ. osculum vero oris que oia p̄nt fieri mortalia. vt tactum ē de consensu in delectacōem luxurie. Et s̄m th̄o. omnia hmōi prefata & etiā amplexus & v̄ba sūt peccata mōr̄lia qñ fiunt p̄pter delectacōem libidinosam. vel ad v̄sentendū delectacōem luxuriose extra th̄oꝝ legitimū. Qñ aut̄ fierent hmōi sine libidine p̄nt sine p̄ccō fieri. Vno modo p̄pter vsuetudinē patrie. Alio mō p̄t aliquā neccitatē. vel p̄pter aliquā rōnabilem cām. Oia aut̄ taliaviz; visus. alloquium. tactus. amplexus. oscula & similia dicunt̄ impudicia. Sub alloq̄o v̄tinetur vitū scurrilitatis & turpiloqui;: p̄prie tñ scurrilia v̄ba sunt q̄ leuiter & ex inconsideracōe dicunt̄. Turpiloq̄um aut̄

fit qñ cor luxuriosi est plenū turpib⁹ cupiscentijs. Pñt g̃vt dicit alexan turpia verba pcedere ex quadā lubricitate lingue: a impetu irascibilis vel cupiscibilis: a obrepcoe rōnis vel pñt pcedere ex deliberacōe rōis a mala vsuetudine lingue a puerla affectōe siue maligna cupiscibilis a irascibilis. Et sm hoc te torq̃bit vel ad libidmē mōilem seu ad venialem tanq̃ ad radicē. a sm hoc erunt vel mōilia a vel venialia pctā. Dicuntur tñ eē mōilia qñ sunt in prelato. **S**ed quid de auditorib⁹ taliū verborū non displicentiā oñdentium. Res. **D**uplex est auditio. Vna illoꝝ q̃ sustentant turpiloquos a pcurant vt fiant turpiloqa a taliū est manus pctā q̃ turpiloq̃ntiū. q̃ autores magis sunt in culpa q̃ ministri eoz. Ex maiori em libidmē pcedit. Est aut̃ alia auditio casualis: cum tñ offerē placet. a hñ min⁹ creduntur peccare q̃ turpiloq̃ntes. **S**tultiloquū quis omitterit qñ suis verbis p̃fert delectationes quas appetit quibuscūq̃ alijs rebus. **L**udicra verba sunt: qñ q̃s verba ad delectationem ordīat. De circumstantijs aut̃ coitus q̃ a liqñ vitiant etiā coitū in m̃rimonio nālem. a qñ actus iugalis sit meritorius pctā mōile vel veniale. aut qñ quis ibi obedire teneatur vel non. habes c. xvi. p totum. **P**ostremo

de filiab⁹ luxurie pōnt greg. viij. Vna ē cci-
tas mentis qua q̄s ppter vehementes delectā-
ones nō apprehēdit in agibilib⁹ finē: vt bonū
de q̄ etiā infra. c. viij. §. xvi. Seda ē p̄cipitatio
q̄ in agibilib⁹ subtrahit⁹ cōsiliatio ppter vehemē-
tiā delectacōis. de qua infra c. viij. §. xij. a. xij.
Tercia ē inconsideratio q̄ ppter vehementiā de-
lectacōis de agendis q̄s nō iudicat. de quov i
de infra c. viij. §. xiiij. Q̄ta ē inconstātia q̄n q̄s
ppter vehementiā delectacōis impedit⁹ ne exeq̄-
tur illud qd̄ decreuit esse benefatiendū. de quo
vide infra. c. viij. §. xv. Quinta ē amor sui: q̄n
q̄s ppter delectacōem se nimis diligit a quodā
mō velut finē. Sexta ē odiū dei q̄n quis h̄z dis-
placētā de deo qui phitet delectacōem cupi-
tam. Septima ē affectus p̄ntis seculi quo ali-
quis vult frui voluptate. Octava ē desperatio
siue horror futuri seculi q̄n quis fastidiēs spi-
rituales delectacōes non curat de eis. nimis de-
tentus in carnalibus.

De iracundia. cap. v.

Iracundia directe opponit⁹ mansuetudini q̄ ē
excessus ire. a ē aliud capitale vitium. a vocatur
ira p̄ vitium. Diffinit⁹ q̄ ē appetit⁹ inordinā-
tus seu irrōnabilis motus v̄m̄d̄cē sub rōe bo-
ni vel iusti. Eius em̄ motū ē appetit⁹ v̄m̄d̄cē
quā a solo deo vel eius iudice appetere deberet